

TÜTÜN & YOKSULLUK

“Kısır Döngü”

Dr. OSMAN ELBEK

(osmanelbek@yahoo.com)

Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi Öğretim Üyesi

ÇIKAR ÇATIŞMASI BEYANNAMESİ (2007-2010)

- Herhangi bir toplantıya katılmak için herhangi bir destek aldınız mı?

- Evet

- **2007 ERS Kongresi
(Boehringer Ingelheim)**

- **2008 Düzce TB Günleri
(GlaxoSmithKline)**

- **2010 Sigara ve Sağlık
Kongresi (Pfizer)**

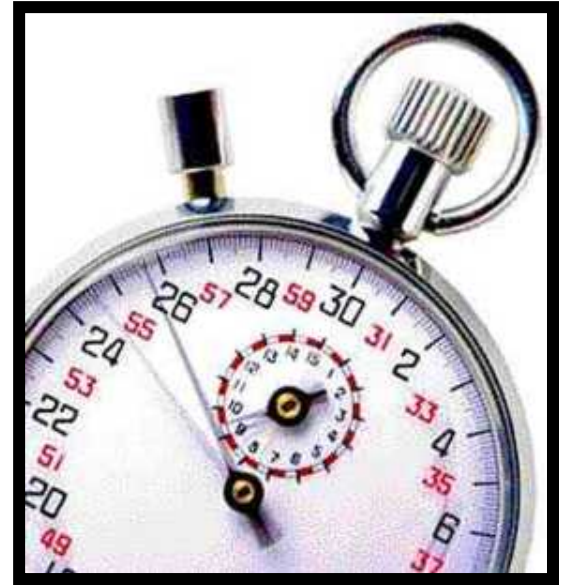
- Konuşma ücreti veya bir eğitim programının organizasyonu için ücret aldınız mı?
 - Hayır
- Araştırma fonu kullandınız mı?
 - Hayır
- Bir personeliniz veya demirbaş gibi giderler için ödenek kullandınız mı?
 - Hayır
- ‘Koşulsuz’ eğitim veya araştırma desteği aldınız mı?
 - Hayır
- Danışma ücreti aldınız mı?
 - Hayır
- İşe girme, danışma, menkul kıymet, honararium veya patent hakkı aldınız mı?
 - Hayır
- Başka herhangi bir maddi ilişkiniz var mı?
 - Hayır

TARTIŞMA HEDEFLERİ

- Yoksulluk kavramını tanımlamak
- “Yoksulluk – Sağlık” ilişkisini analiz etmek
- Yoksulluğun ekonomi politiğini tütün salgını üzerinden irdelemek
- “Yoksulluk – Tütün” ilişkisinde kaybeden ve kazananları tanımlamak

SUNU AKIŞI

- Yoksulluk
- Sağlık
- Tütün Salgınının Ekonomi Politikası

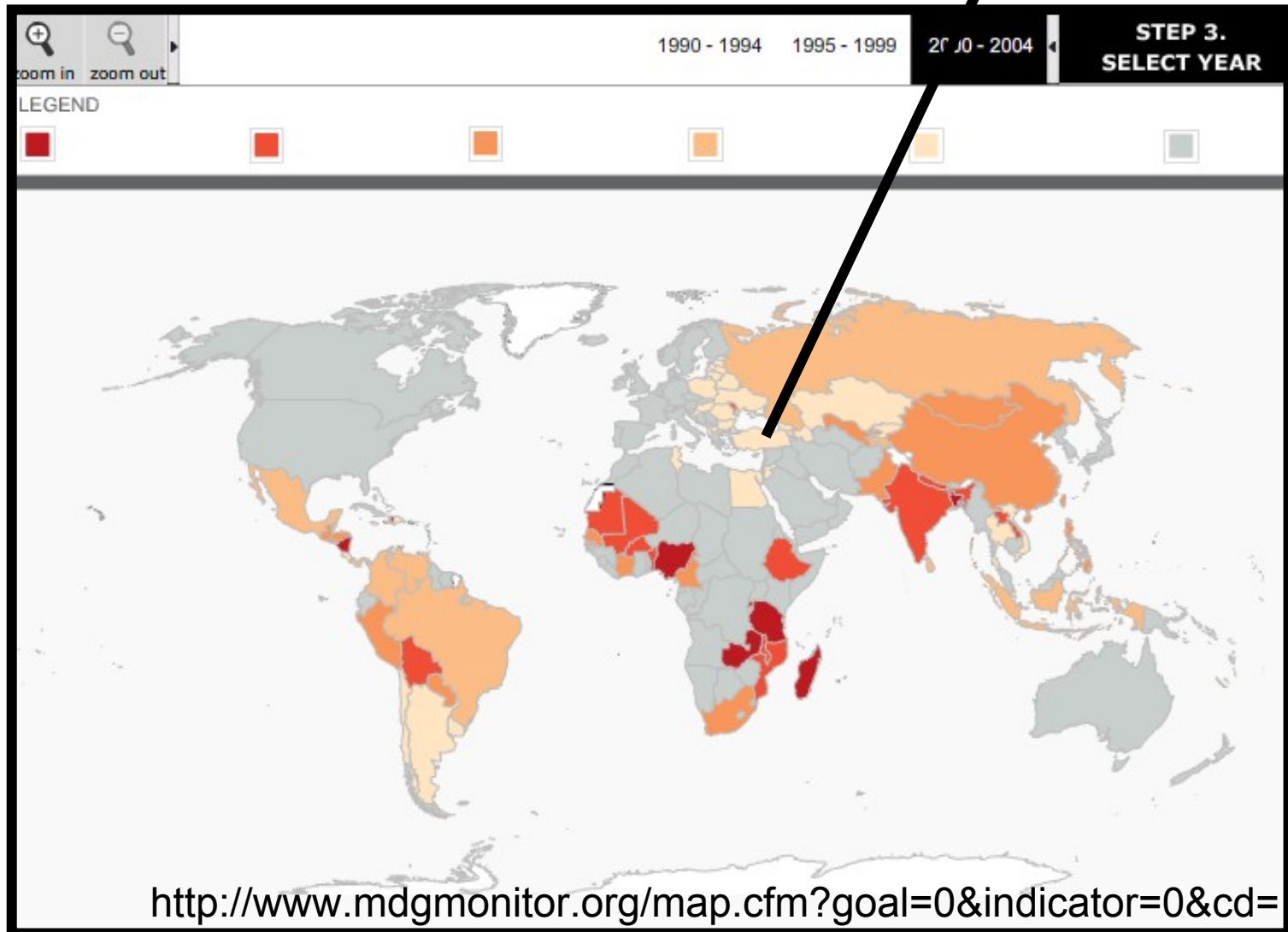

YOKSULLUK

- Belirli bir gelir seviyesinin altında kalma
- Yeterli gelir ve tüketimi gerçekleştirebilmeden
yoksunluk durumu
- Fiziksel, ruhsal ve toplumsal engellilik hali

< 1 \$ / gün

%3,4 (2003)

“YOKSULLUK”

- **Mutlak Yoksulluk**

- Asgari yaşam düzeyini sürdürebilmek için gıda, barınak ve giyim gibi sadece en basit ihtiyaç maddelerini karşılayabilmesi
- Latin Amerika, Karaib : 2 \$/gün
- Türkiye, Doğu Avrupa : 4 \$/gün
- Gelişmiş Ülkeler : 14,40 \$/gün

- **Görelî Yoksulluk**

- Kişinin kendisini biyolojik olarak değil, toplumsal olarak yeniden üretebilmesi için gerekli tüketim ve yaşam düzeyinin saptanması

YOKSULLUK HALLERİ

- **Kalıcı Yoksulluk**

- Yoksulluğun sonraki nesillere aktarılması

- **Bölgesel Yoksulluk**

- Yüksek düzeyde işsizlik, sağlıksız barınma ve çevre koşullarının bulunduğu çok yoksul bölgeler

- **Alt Sınıf Yoksulluk**

- Yoksullukla birleştirilen negatif tutum ve davranışların gösterilmesi

İNSANİ YOKSULLUK

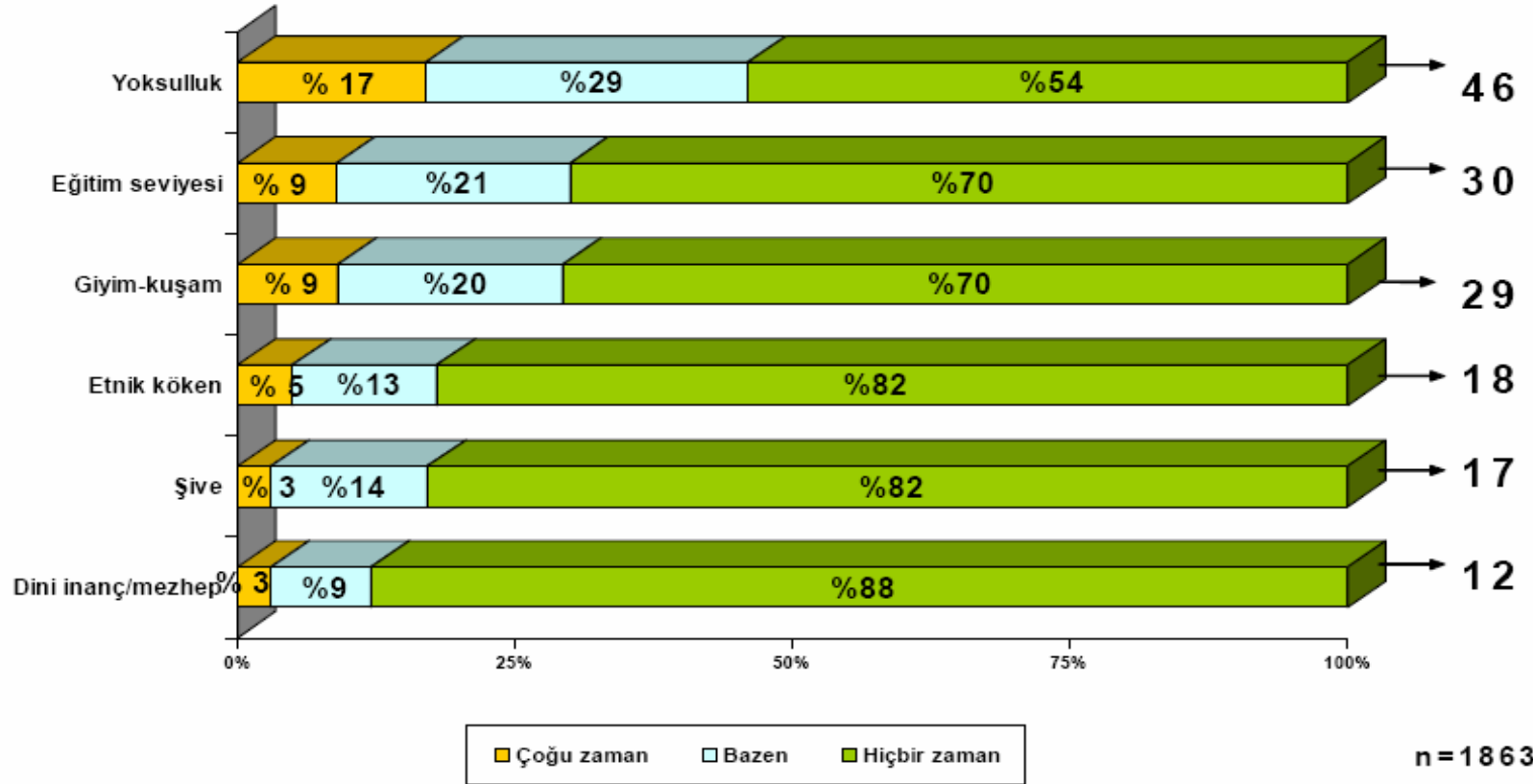
- **Yaşam Süresi**
 - 40 yaşın altında yaşam süresi
- **Eğitim**
 - Yetişkinler arasındaki okuma-yazma bilmeme oranı
- **Ekonomik ve Sosyal İmkanlar**
 - Sağlıklı içme suyuna sahip olmayan nüfus yüzdesi
 - Sağlık imkanlarından yoksun olan nüfus yüzdesi
 - 5 yaşın altında olan ve yeterli beslenemeyen nüfus yüzdesi

Aslında yoksulluk...

- Hayat boyu sağlık
- Üretken bir hayat
- Ortalama bir hayat standardı
- Özgürlük
- Kendine güven
- Saygınlıktan mahrum olma halidir.

YOKSULLUK & DIŞLANMA

ŞEKİL 34: DIŞLANMA- Kendini sayacağım nedenlerden dolayı dışlanmış hissediyor musunuz?

TÜRKİYE'DE YOKSULLUK

- Türkiye'de yoksulluk oranı %22
- Beş yaş altındaki çocukların %12'sinde beslenme yetersizliği var
- Nüfusun %17'si temiz içme suyundan yoksun
- Doğu'da hanelerin yaklaşık %18'i içme suyunu taşıma yoluyla temin etmekte
- *“Ben Seda... çok param olsaydı ve satılık olsaydı sağlık alırdım.”*

T.C. Sağlık Bakanlığı & Başkent Üniversitesi, Hane Halkı Araştırması, 2003.
Boğaziçi Üniversitesi Sosyal Politika Forumu, Çocuk Yoksulluğu, 2005.

Uyan P, Çocuklar yoksulluğu anlatıyor: '1001 Çocuk, 1001 Dilek' projesi, İstanbul Bilgi Üniversitesi, 2006.

Elbek O, Yoksulluk ve Sağlık, Birikim, 2009.

PARASAL YOKSULLUK (TR)

Yöntemler	Toplam Fert Yoksulluk Oranı (%)		Kentlerde Yoksulluk Oranı (%)		Kırsal Yoksulluk Oranı (%)	
	2004	2005	2004	2005	2004	2005
Gıda yoksulluğu (açlık)	1,29	0,87	0,62	0,64	2,36	1,24
Yoksulluk (gıda+gıda dışı)	25,60	20,50	16,57	12,83	39,97	32,95
Kişi başı günlük 1 \$'ın altı ^a	0,02	0,01	0,01	0,00	0,02	0,04
Kişi başı günlük 2.15 \$'ın altı ^a	2,49	1,55	1,23	0,97	4,51	2,49
Kişi başı günlük 4.3 \$'ın altı ^a	20,89	16,36	13,51	10,05	32,62	26,59
Görelî yoksulluk ^b	14,18	16,16	8,34	9,89	23,48	26,35

Kaynak : (TÜİK,2007)

Kabaş T,

Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İktisat Anabilim Dalı Doktora Tezi, 2009.

İŞSİZLİK

“ÇALIŞAN YOKSUL”

HANEHALKI BİREYLERİNİN İŞTEKİ DURUMUNA GÖRE YOKSULLUK*
ORANLARI
(yüzde) 2002

İşteki durum	Nüfus payı **			Yoksulluk oranı		
	Türkiye	Kent	Kır	Türkiye	Kent	Kır
Toplam	100,00	100,00	100,00	26,96	21,95	34,48
Ücretli ve maaşlı	13,44	17,22	7,76	13,64	12,24	18,31
Yevmiyeli	2,60	2,58	2,63	45,01	44,82	45,29
İşveren	1,35	1,65	0,89	8,99	6,73	15,26
Kendi hesabına	9,48	4,71	16,64	29,91	21,75	33,38
Ücretsiz aile işçisi	8,08	2,07	17,10	35,33	27,94	36,67
İşsizler	2,06	2,61	1,23	32,44	22,99	62,56
Ekonomik olarak aktif olmayanlar	34,54	39,60	26,93	22,15	18,53	30,14
15 yaşından küçük fertler	28,46	29,55	26,82	34,55	30,59	41,10

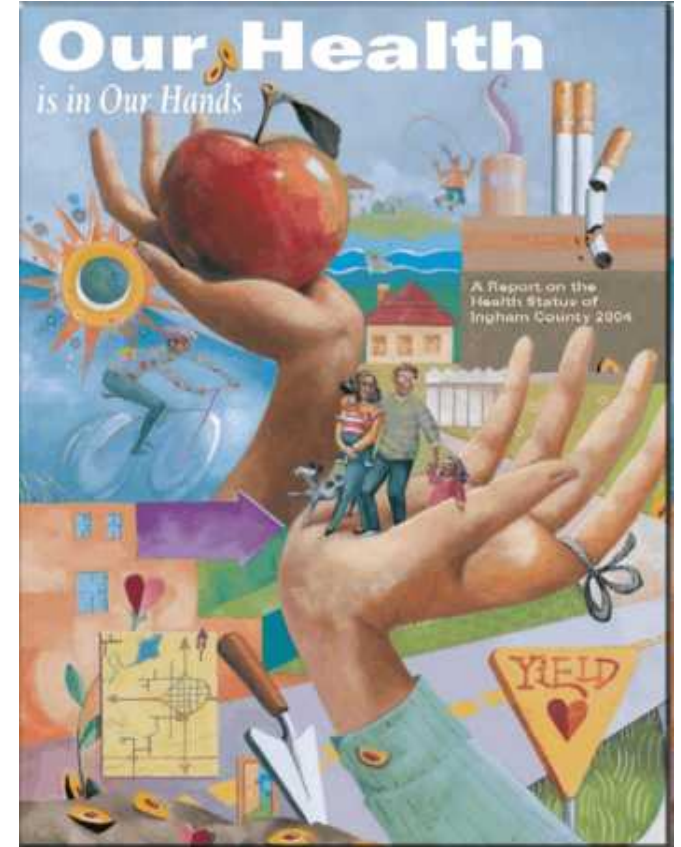
Kapar R, Uygun İş Bağlamında Çalışan Yoksullar
<http://www.sosyalkoruma.net/yayin.htm>

İNSANA YAKIŞMAYAN İŞLER

- “Küresel büyüme her yıl milyonlarca yeni iş yaratırken **işsizlik kabul edilemez ölçüde yüksek** düzeyde kalmaktadır ve üstelik bunun daha önce görülmeyen düzeylere ulaşması olasılığı da vardır. Dahası, işi olan insan sayısı her zamankinden daha çok olmakla birlikte, **yapılan işlerin insana yakışır işler olduklarını söylemek güçtür.** İşsiz olmasalar bile, çok sayıda insan, **işini her an kaybedebilecek** veya sevgi kırılmış ‘çalışan yoksullar’ saflarında kalmaktadır”.
- Juan Somavia (ILO Genel Direktörü)

SAĞLIĞIN ÖNKOŞULLARI

- Gelir
- Barış
- Eğitim
- Barınma
- Beslenme
- Ekosistem
- Sosyal adalet ve eşitlik
- Sürdürülebilir kaynaklar

HEKİMLER...

- Sağlık hakkının, ancak **sağlığın temel belirleyenlerinin** (barınma, temiz su kaynaklarına erişebilme, temiz bir çevrede yaşama, yeterli beslenme,...) gerçekleşmesiyle mümkün olacağını bilir ve bu konudaki **toplumsal sorumluluğunun farkında**dır.
- TTB Hekimlik ve İnsan Hakları Bildirgesi

HASTALIK NEDENLERİ

Causes of increased burden of disease					
Rank	Major causes of mortality	Global causes	Causes in different economic regions		
			High mortality developing regions, such as India	Low mortality developing regions	Developed regions
1	High blood pressure	Childhood and maternal Underweight	Underweight	Alcohol	Tobacco
2	Smoking and oral tobacco use	Unsafe sex	Unsafe sex	High blood pressure	High blood pressure
3	High cholesterol	High blood pressure	Unsafe water, sanitation and hygiene	Tobacco	Alcohol
4	Childhood and maternal underweight	Smoking and tobacco use	Indoor smoke from solid fuels	Underweight	High cholesterol
5	Unsafe sex	Alcohol use	Zinc deficiency	High BMI	High BMI
6	Low fruit and vegetable consumption	Unsafe water, sanitation and hygiene	Iron deficiency	High cholesterol	Low fruit and vegetable intake
7	Overweight and obesity	High cholesterol	Vitamin A deficiency	Low fruit and vegetable intake	Physical inactivity
8	Physical inactivity	Indoor air pollution	High blood pressure	Indoor smoke from solid fuels	Illicit drugs
9	Alcohol use	Iron deficiency anaemia	Tobacco	Iron deficiency	Unsafe sex
10	Unsafe water, sanitation and hygiene	Overweight and obesity	High cholesterol	Unsafe water, sanitation and hygiene	Iron deficiency

Ezzati M, Lopez AD, Rodgers A, Murray CJL. Comparative quantification of health risks: Global and regional burden attributable to selected major risk factors. Geneva: World Health Organization; 2004.

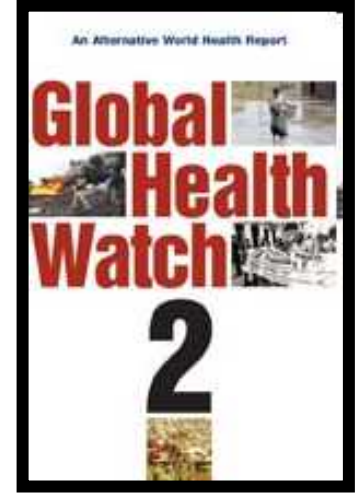

Health for All Now!

People's Health Movement

<http://www.phmovement.org/en>

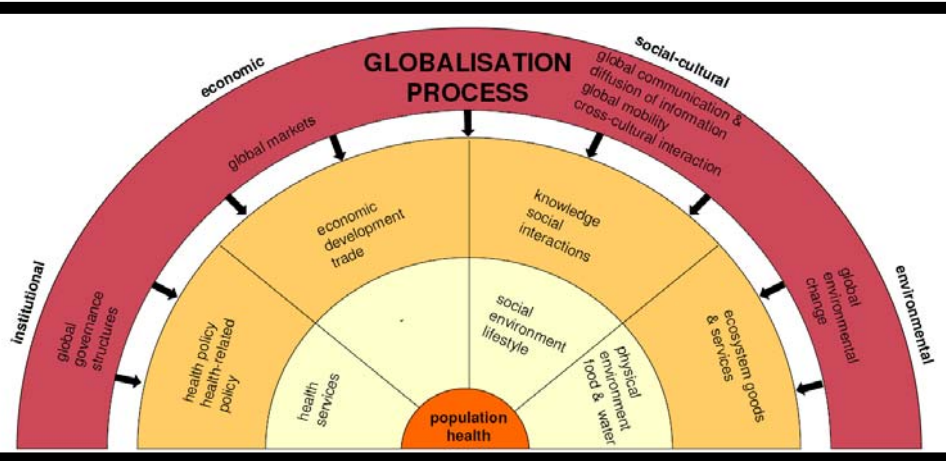
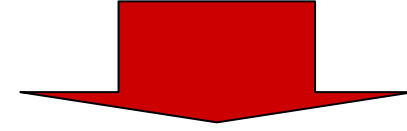
<http://www.insev.org.tr/kategori/peoples-health-movement>

“Hastalık ve ölüm bizi her gün öfkeliendiriyor. Hastalanan ya da ölen insanlar olduğu için değil. Öfkeliyiz, çünkü pek çok hastalığın ve ölümlerin temelinde bizlere dayatılan ekonomik ve sosyal politikalar yatıyor.”

(Orta Amerika’dan bir ses)

BİLEN VAR MI?

Huynen MM, Globalization and Health, 2005.

Uruguay Toplantısı

Washington Konsensusu

Bretton Woods Konferansı

Dünya Ticaret Örgütü (WTO)

Uluslararası Para Fonu (IMF)

Çok Taraflı Yatırım Anlaşması (MAI)

Ticaretle Bağlantılı

Yatırım Tedbirleri Anlaşması (TRIMS)

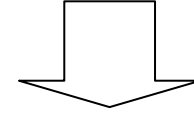
Fikri Mülkiyet Haklarıyla Bağlantılı

Ticaret Anlaşması (TRIPS)

Hizmet Ticareti Genel Anlaşması (GATS)

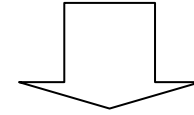

IMF & DÜNYA BANKASI

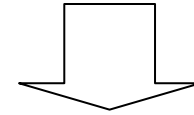

YÜRÜTME

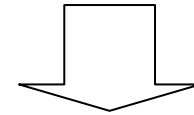
(Maliye / Sanayi ve Ticaret / Hazine / DPT)

TBMM

ÖZELLEŞTİRME YÜKSEK KURULU

ÖZELLEŞTİRME

TÜTÜN ÜRETİMİ

Faaliyet	Önceki yıllarda uğraştığı faaliyet Temel geçim kaynağı	Haneye yönelik üretim	Pazara yönelik üretim	Faaliyeti bırakma nedeni		
				Maliyet artışı	Kota ve Satış fiyatlarının düşmesi	Yaşlılık
Arıcılık	32	15	30	26	10	9
Hayvancılık	22	5	19	8	1	6
Tütüncülük	85	-	85	60	75	17
Tahıl	18	13	11	11	1	6
Zeytincilik	13	9	13	10	4	4
Sebze-Meyve	4	4	4	4	4	-

Öztürk Ş, Küresel ve Ulusal Politikaların Yerel Tarım Üzerindeki Etkisi: Muğla Köyleri Örneği, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 2009.

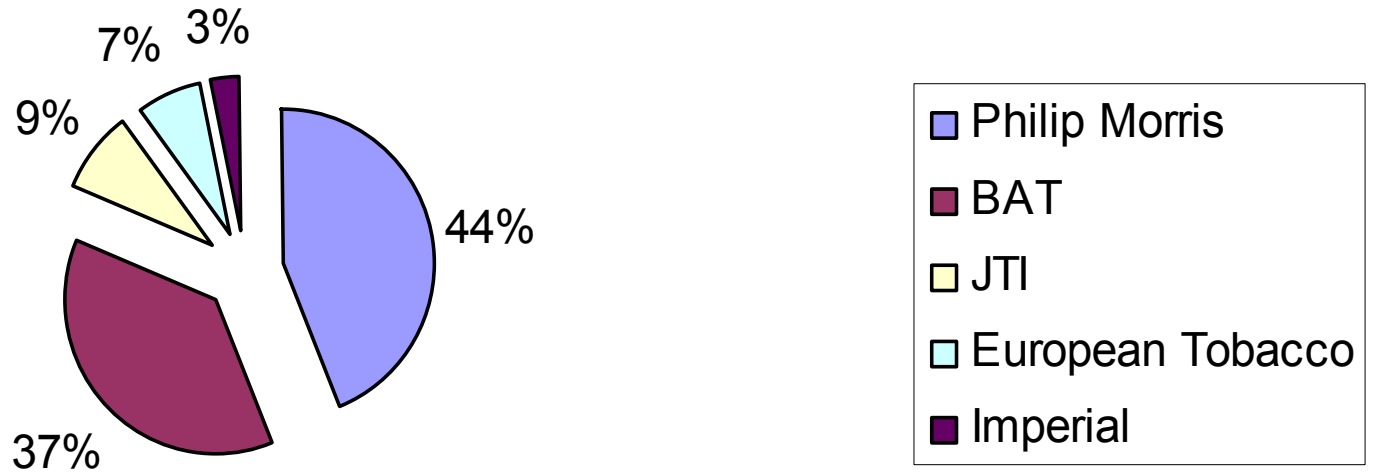
British American Tobacco
tütün satışının %70'ini
Afrika, Asya, Doğu Avrupa ve Latin Amerika
ülkelerine yapmaktadır.

TÜRKİYE'NİN 500 BÜYÜK SANAYİ KURULUŞU 1999		
500 Büyük Firma Sıra No	Firma ve Müesseseler	Üretimden Satışlar Net (milyon TL)
10	Tekel Tütün,Tütün Mamulleri,Tuz ve Alkol İşletmeleri Genel Müdürlüğü	271.993.769
18	Philsa Philip Morris Sabancı Sigara ve Tüttüncülük Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi.	144.509.108
64	R.J.Reynolds Tütün Sanayi Anonim Şirketi.	66.433.985
TÜRKİYE'NİN 500 BÜYÜK SANAYİ KURULUŞU 2000		
6	Tekel Tütün,Tütün Mamulleri,Tuz ve Alkol İşletmeleri Genel Müdürlüğü	565.979.069
20	Philsa Philip Morris Sabancı Sigara ve Tüttüncülük Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi	233.500.223
53	JTI Tütün Ürünleri Sanayi A.Ş.	116.714.923
TÜRKİYE'NİN 500 BÜYÜK SANAYİ KURULUŞU 2001		
8	Tekel Tütün,Tütün Mamulleri,Tuz ve Alkol İşletmeleri Genel Müdürlüğü	865.061.319
24	Philsa Philip Morris Sabancı Sigara ve Tüttüncülük Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi	324.267.830
46	JTI Tütün Ürünleri Sanayi A.Ş.	206.563.254

Kayıkçı S, Bir Kamu Politikası Süreci Analizi:
1980 Sonrası Türkiye’de Tütün Politikası,
Mülkiye Dergisi, 2005.

ULUSÖTESİ TÜTÜN ŞİRKETLERİ

TÜRKİYE'DE SİGARA ŞİRKETLERİNİN PAZAR PAYLARI (2008)

annemizi görüyc
biz sevgili kızımızı görüyoruz başba

Goreceksiniz

TÜTÜN KONTROLÜ & MİLENYUM HEDEFLERİ

- “Tobacco use has an **adverse impact on health, poverty, malnutrition, education and environment**. Consequently, tobacco control has to be recognized as **a key component of efforts to reduce poverty**, improve development and progress towards the Millennium Development Goals (MDG). Tobacco control needs to be included in the programmes of countries working on achieving the MDGs. Tobacco control also needs to be a key component of **development assistance programmes in general**.
 - UN Secretary General’s report on Tobacco Control (July 2004)

United Nations, E/2004/55.

Ad Hoc Inter-Agency Task Force on Tobacco Control, Report of the Secretary General.

http://www.ensp.org/files/10_tobacco_and_the_millennium_development_goals.pdf

TÜTÜN SALGINININ BEDELİ (1)

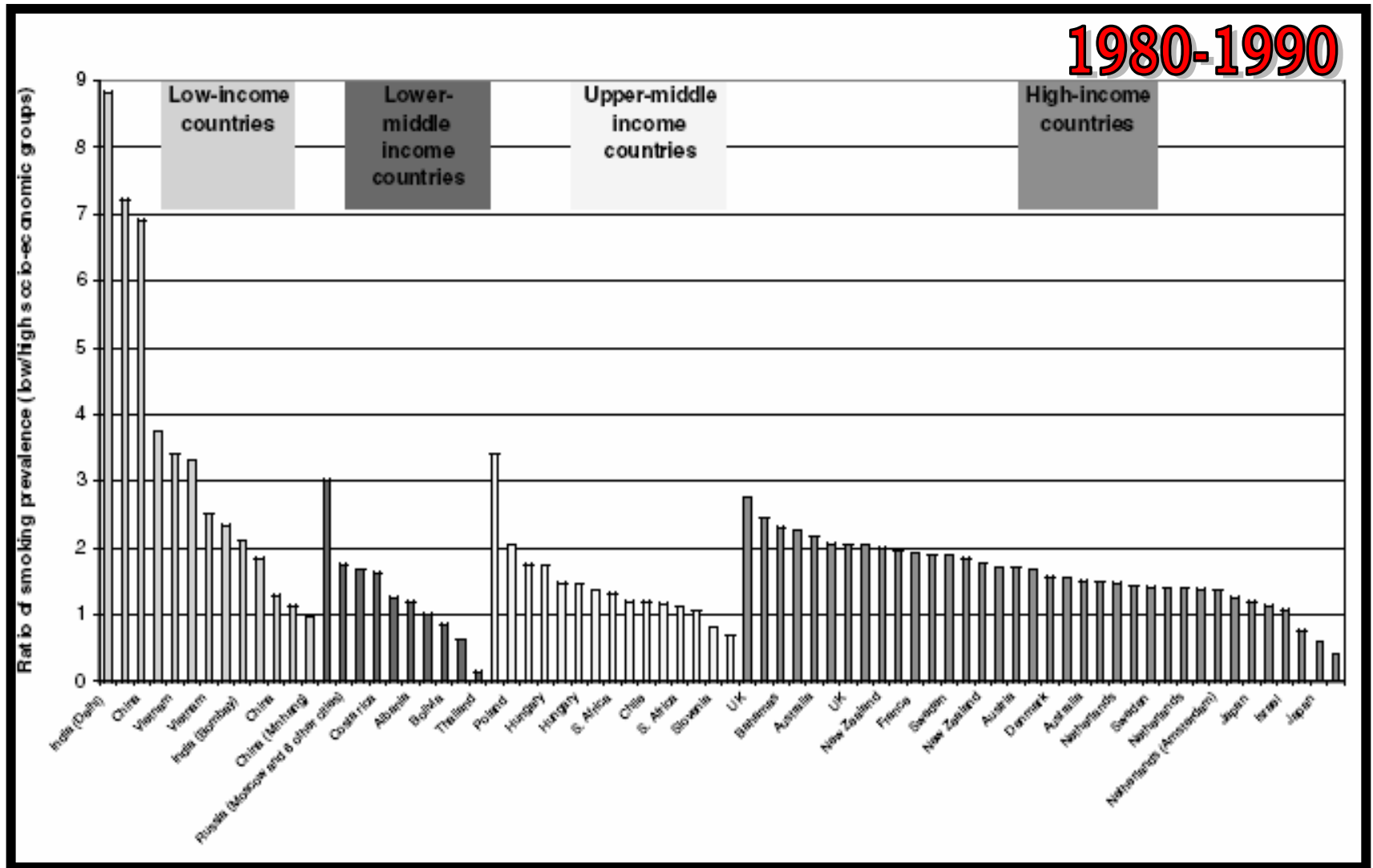
- ABD;
 - 193 milyar dolar / yıl
 - 96 milyar dolar tütüne bağlı sağlık harcaması
 - 97 milyar dolar verimlilik kaybı
- Çin;
 - 5 milyar dolar
 - 1.7 milyar dolar sağlık harcaması
 - 3.3 milyar dolar verimlilik kaybı

Hu T-W, Mao Z, Shi J, Chen W. Tobacco taxation and its potential impact in China. Paris International Union Against Tuberculosis and Lung Disease, 2008.
WHO, WHO Report on The Global Tobacco Epidemic, MPOWER, 2009.
www.tobaccofreeunion.org/content/en/217/

TÜTÜN SALGINININ BEDELİ (2)

- ABD'de çevresel tütün dumanı;
 - 5 milyar dolar doğrudan sağlık harcaması
 - 5 milyar dolar dolaylı maliyet
- Çin'de çevresel tütün dumanı;
 - 156 milyon dolar / yıl

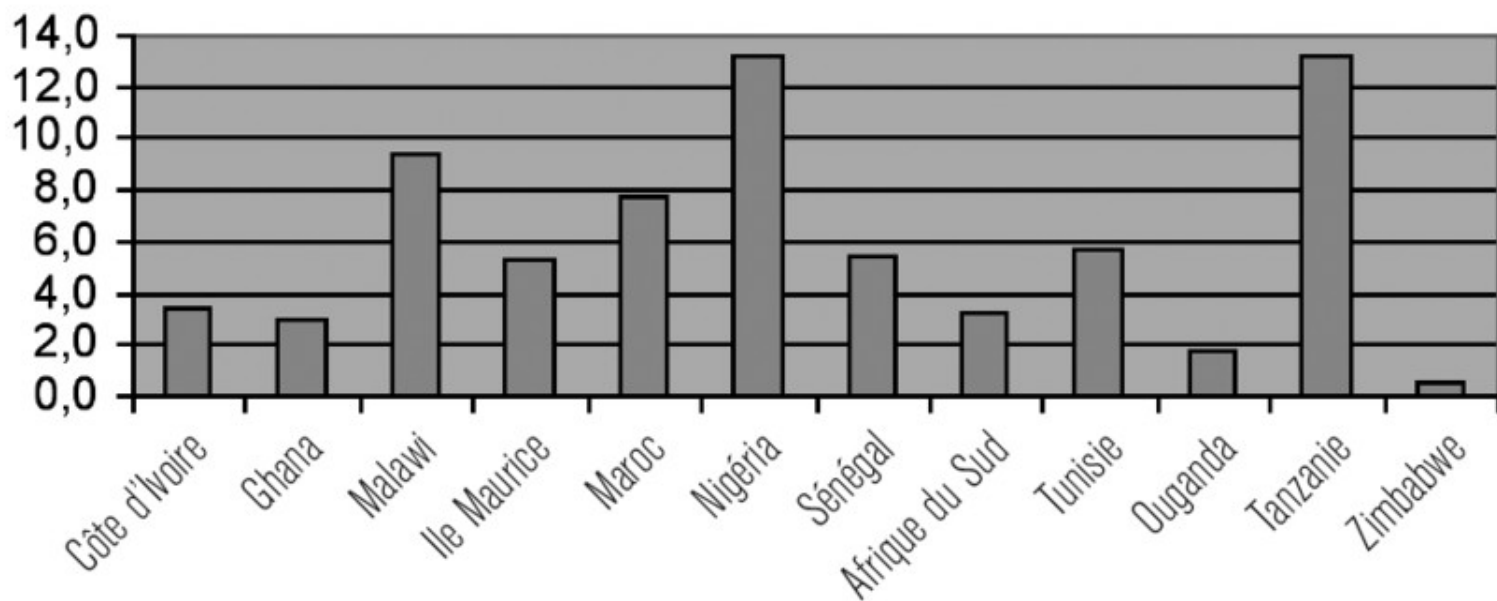
SOSYOEKONOMİK STATÜ & TÜTÜN

SIGARA HARCAMASI

Figure 1

**Dépenses moyennes en cigarettes par fumeur
(en % du PNB/habitant)**

Oysa...

- **Bangladeş;**
 - 10,5 malnütrisyonlu kişi için tütün satın almak yerine yiyecek alınabilir
 - Her gün 5 yaş altında 350 çocuk yaşatılabilir
- **Kamboçya;**
 - Yoksulluk sınırının altında yaşayanların %39'unun pirinç ihtiyacı karşılanabilir
- **Mısır;**
 - Düşük gelirli ailelerin ev harcamalarının %10'u tütün ürünlerine harcanmayabilir
- **Vietnam;**
 - 10,6-11,9 milyon kişinin bir yıllık yiyecek ihtiyacı karşılanabilir (416.7 milyon \$)

Efroymson D, Tob Control, 2001.

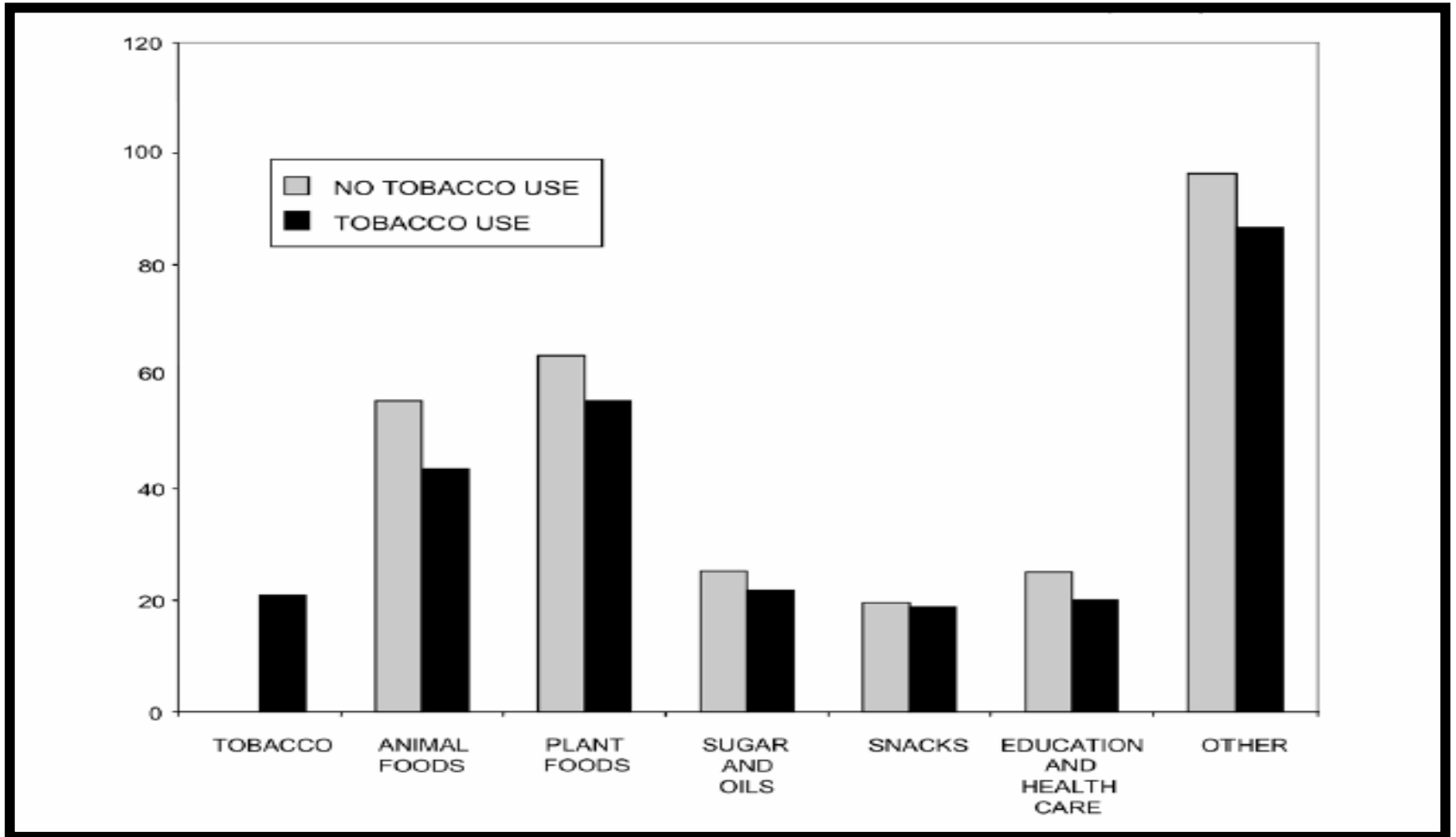
Nassar H. <http://www1.worldbank.org/tobacco/pdf/Nassar%20-%20The%20Economics%20-%20whole.pdf>

The collaborative funding program for Southeast Asia tobacco control research regional research.

Report on tobacco. Southeast Asia Tobacco Control Alliance, 2007. www.seatca.org

Tütüne harcanan para,
eğitime harcanan paradan
Vietnam'da 2,3 kat; Bangladeş'te 10 kat
daha fazladır.

TÜTÜN / GIDA & EĞİTİM

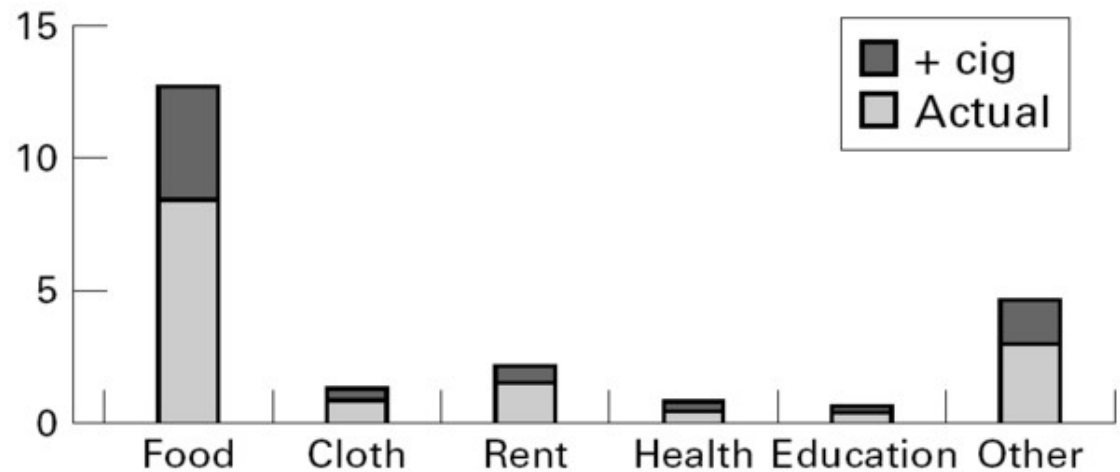
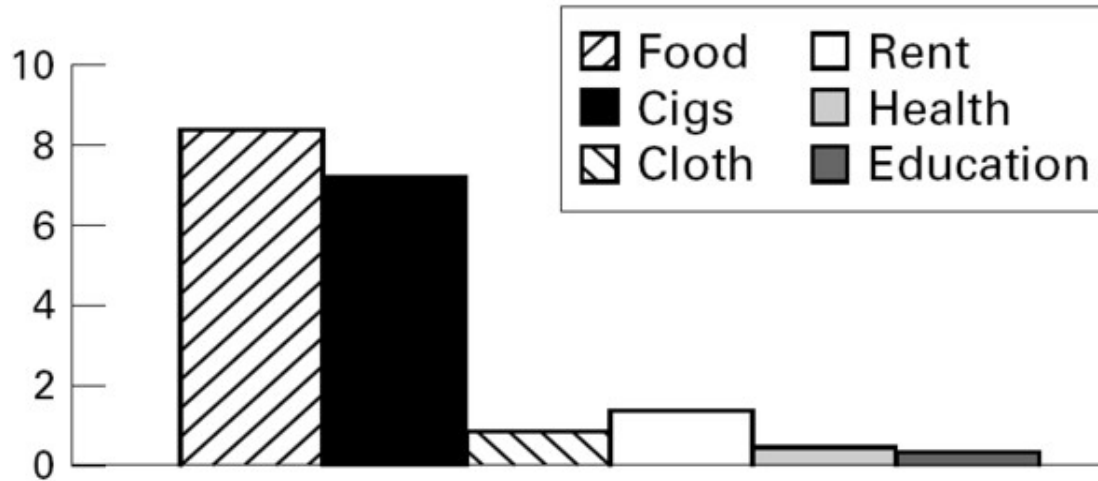

Best CM, Nutrition, 2007.

BANGLADESH

<i>Type of tobacco</i>	<i>Average expenditure on tobacco</i>		<i>Equivalent in calories of rice</i>	
	<i>Male</i>	<i>Female</i>	<i>Male</i>	<i>Female</i>
Average for all types of tobacco	\$0.11	\$0.06	1402	770
Bidi	\$0.06	\$0.07	797	907
Cigarettes	\$0.24	\$0.15	2942	1869
Hukka/pipe, etc	\$0.06	\$0.04	715	522

BANGLADESH

Efroymson D,
Tob Control, 2001.

TÜRKİYE'DE SİGARA SATIŞLARI

	2007	2008	2009
ADET	?	108 Milyar	108 Milyar
KUTU	?	5.375 Milyar	5.375 Milyar
HARCAMA	25 Milyar YTL	18 Milyar TL	20 Milyar TL

Kişisel Bilgi Paylaşımı (Mustafa Seydioğulları)

TÜTÜN / BÜTÇE

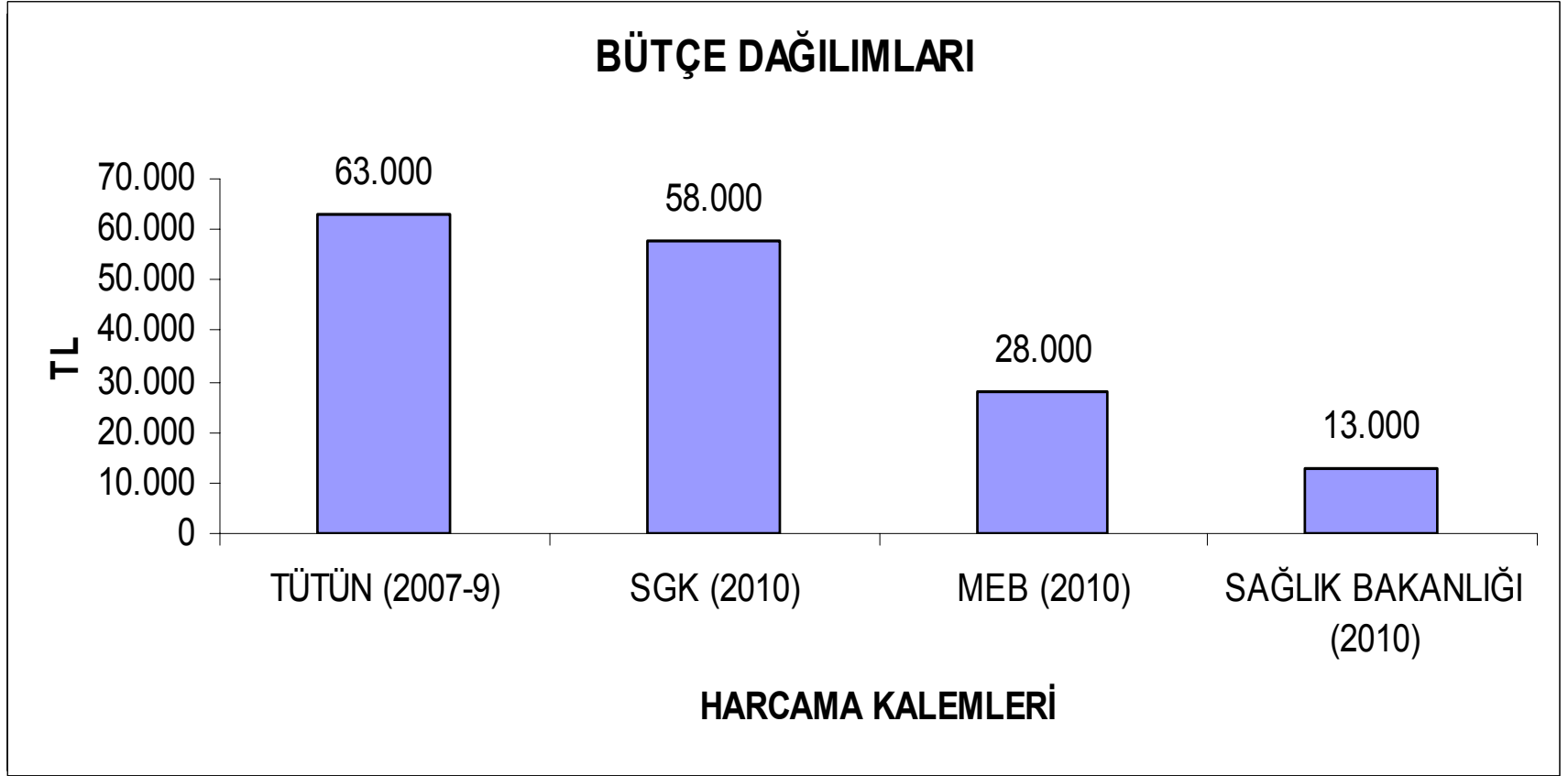

Table 2 Minutes of labour† required to buy a pack of cigarettes (Marlboro or local brand) compared with a Big Mac, bread, and rice: 2000

Country	City	Minutes of labour				
		Marlboro*	Local brand	Big Mac	Bread (1 kg)	Rice (1 kg)
Argentina	Buenos Aires	21	15	29	23	22
Australia	Sydney	28	24	13	13	7
Austria	Vienna	22	20	16	13	11
Bahrain	Manama (Bahrain)	18	-	27	29	26
Belgium	Brussels	22	20	21	13	17
Brazil	Rio de Janeiro	22	18	45	52	13
	Sao Paulo	17	17	36	27	11
Canada	Montreal	19	16	14	12	9
	Toronto	21	17	13	10	11
Chile	Santiago de Chile	38	33	62	19	25
China	Shanghai	62	56	55	103	47
"China, Province of Taiwan"	Taipei	11	7	20	22	12
"China, Hong Kong SAR"	Hong Kong	27	27	9	15	7
Colombia	Bogota	25	16	57	29	15
Denmark	Copenhagen	23	23	19	12	11
Finland	Helsinki	29	27	25	28	26
France	Paris	20	18	19	17	2
Germany	Berlin	18	19	17	10	11
	Frankfurt	17	17	16	9	18
Greece	Athens	24	17	20	10	10
Hungary	Budapest	71	54	82	28	42
India	Mumbai	102	77	105	34	79
Indonesia	Jakarta	62	62	146	85	28
Ireland	Dublin	31	30	16	8	18
Israel	Tel Aviv	29	17	42	16	13
Italy	Milan	26	19	21	22	22
Japan	Tokyo	9	8	9	14	15
Kenya	Nairobi	158	92	178	64	109
Luxembourg	Luxembourg	12	10	15	11	14
Malaysia	Kuala Lumpur	21	18	22	20	25
Mexico	Mexico city	49	40	66	49	25
Netherlands	Amsterdam	19	17	16	10	10
New Zealand	Auckland	35	33	15	9	7
Norway	Oslo	38	38	21	14	15
Panama	Panama	81	81	41	32	15
Philippines	Manila	42	32	75	52	46
Poland	Warsaw	56	40	54	21	23
Portugal	Lisbon	26	26	32	15	13
Republic of Korea	Seoul	27	17	25	25	22
Russian Federation	Moscow	71	43	74	25	152
Singapore	Singapore	43	40	22	31	14
South Africa	Johannesburg	20	20	19	11	9
Spain	Barcelona	21	11	20	9	9
	Madrid	21	11	21	9	9
Sweden	Stockholm	28	27	19	18	23
Switzerland	Geneva	12	12	16	9	11
	Zurich	11	11	15	10	7
Thailand	Bangkok	35	23	43	23	14
Turkey	Istanbul	30	22	52	13	31
United Arab Emirates	Abu Dhabi	20	11	37	15	19
UK	London	40	40	18	6	8
USA	Chicago	18	18	13	9	8
	Houston	17	15	13	15	8
	Los Angeles	20	20	11	18	8
	New York	18	18	12	15	9
Venezuela	Caracas	29	29	93	62	19

* Marlboro or nearest equivalent international brand.

† Price divided by the weighted net hourly wage in 12 occupations.

Source: Union Bank of Switzerland (2000) and Economist Intelligence Unit.

TÜTÜN / EKMEK / PİRİNÇ

Marlboro: 30 dakika

Big Mac: 52 dakika

1 kg Ekmek: 13 dakika

1 kg Pirinç: 31 dakika

Guindon GE, Tob Control, 2002.

GEBELİK & TÜTÜN

12 milyon gebe
(1995)

50 milyon kişi
evde “dumanaltı”

ORMAN KIYIMI & ATIK

Tütün tarımı için yılda 200.000 hektar orman kesilmekte
2,3 milyar kilogram imalat atığı
209 milyon kilogram kimyasal atık

ÇOCUK İŞÇİLİĞİ

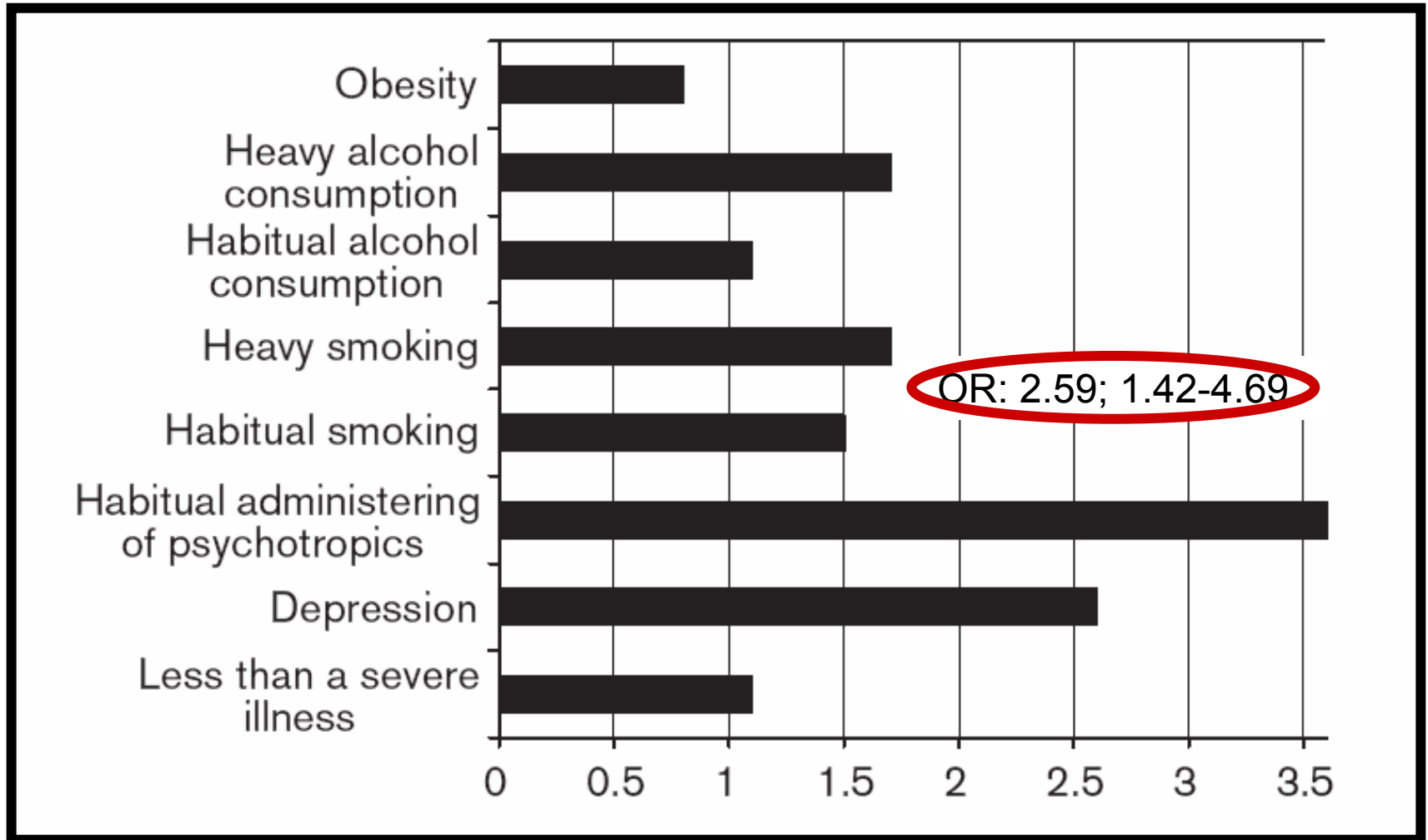
- 218 milyon çocuk işçi (2004)
- 33 milyon tütün işçisi
- Tütün işçilerinin %8-29'u 6-14 yaş arası çocuk
- Çalışan çocuklar arasında cinsiyet farklılığı yok

TÜTÜN KONTROLÜ & SOSYAL DEVLET

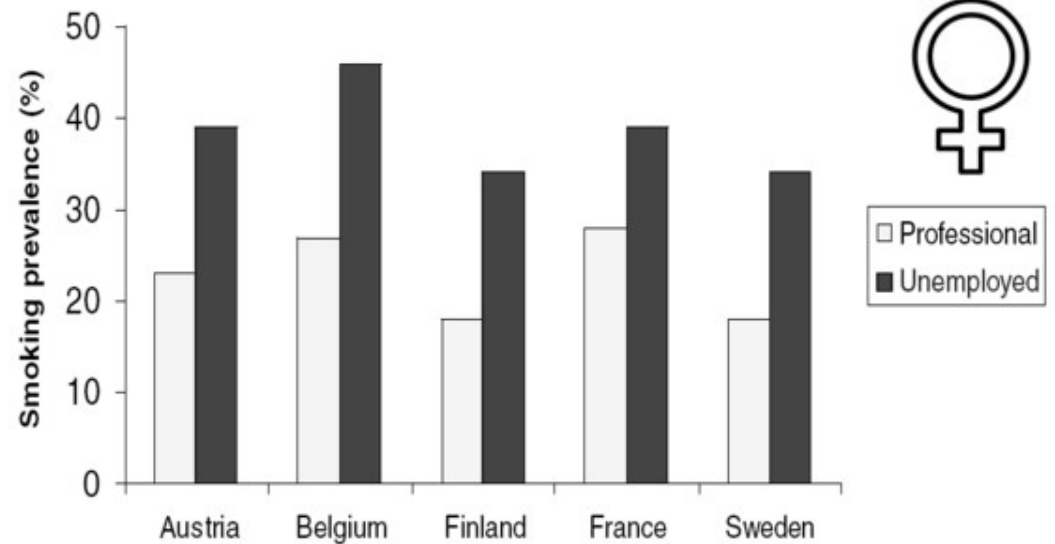
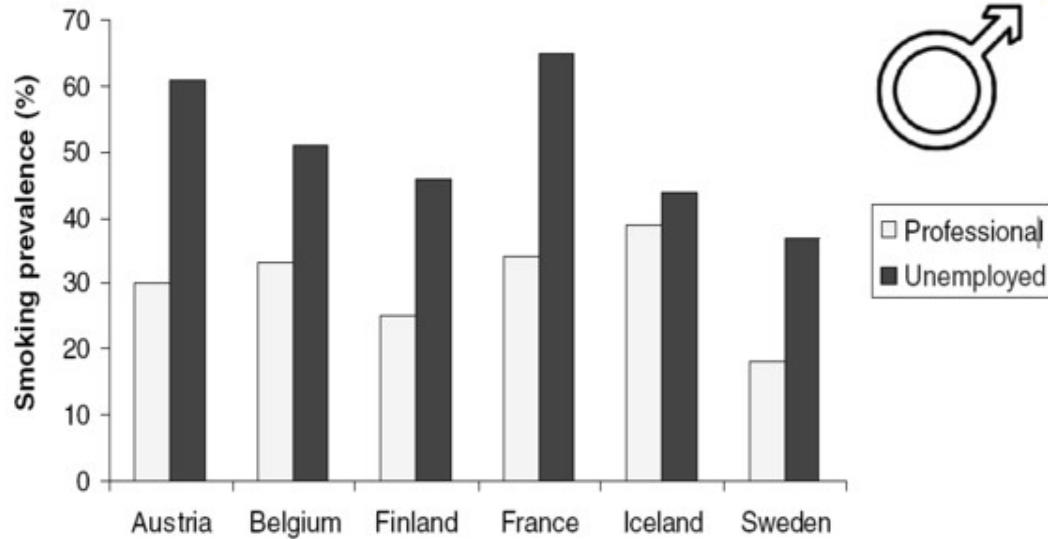
- Düşük mesleki statü
- Kiralık evde yaşama
- Araba sahibi olmama
- İşsiz olma
- Kalabalık bir evde yaşama
- Hapishane mahkumları
- Sokakta yaşayanlar

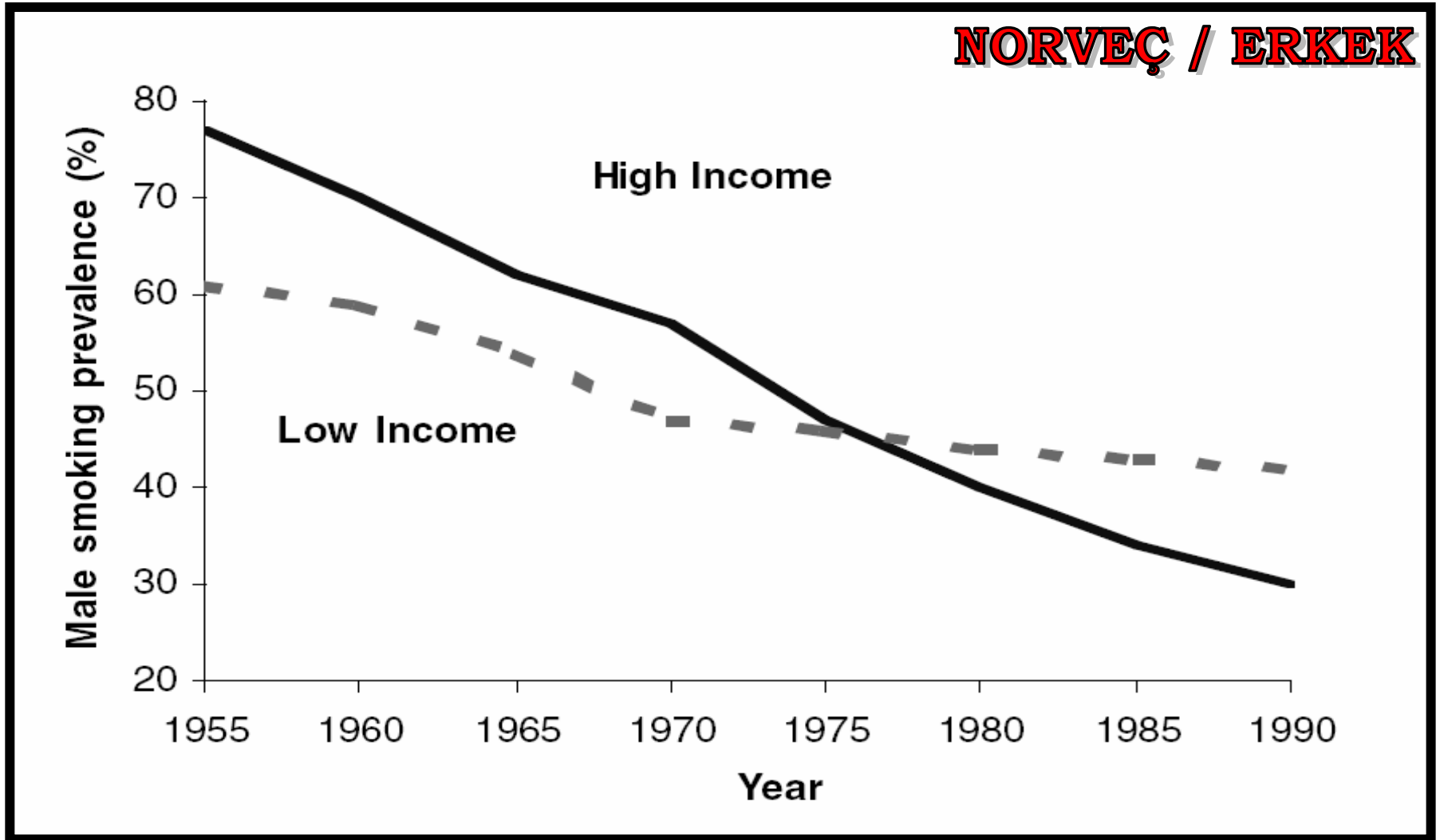
İŞSİZLİK & TÜTÜN (1)

İŞSİZLİK & TÜTÜN

“PARAN KADAR SAĞLIK”

YOKSULLUK & DIŞLANMA & TÜTÜN

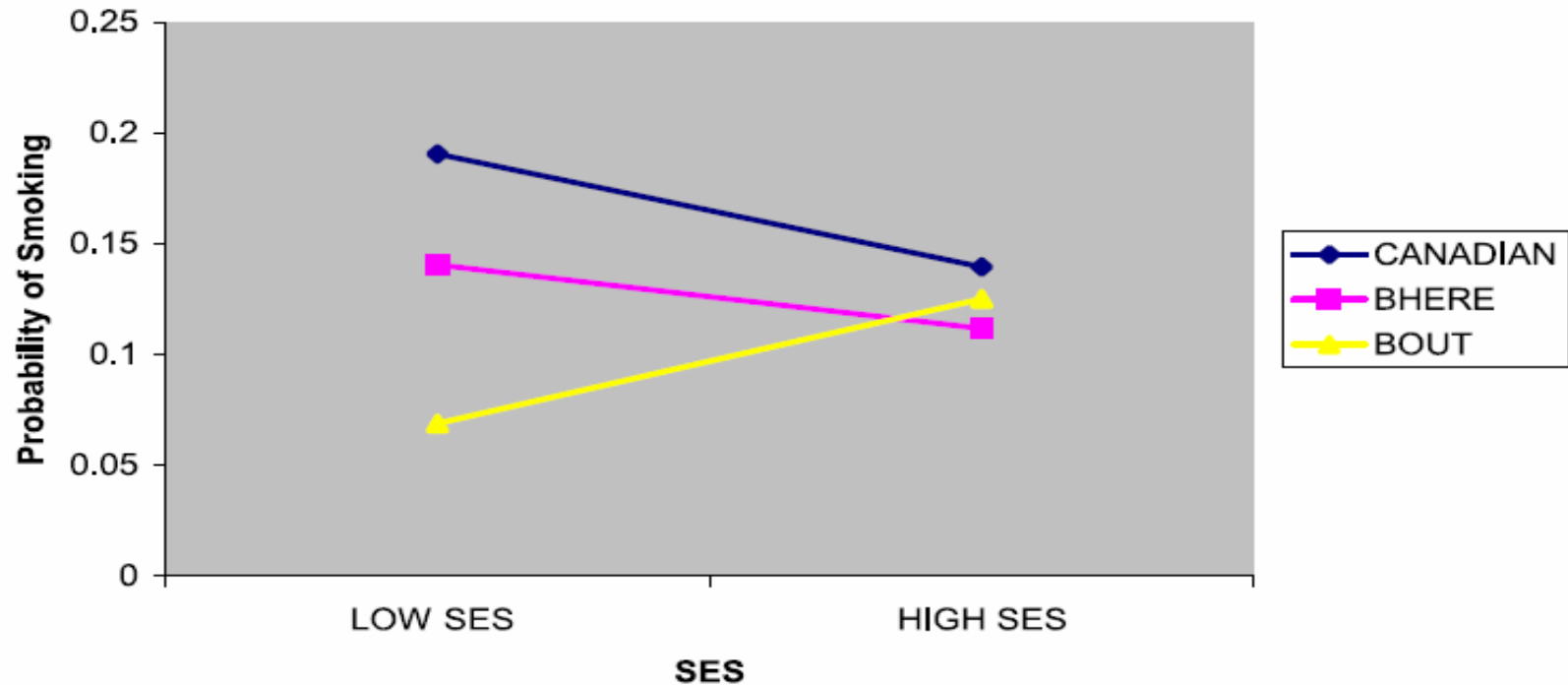
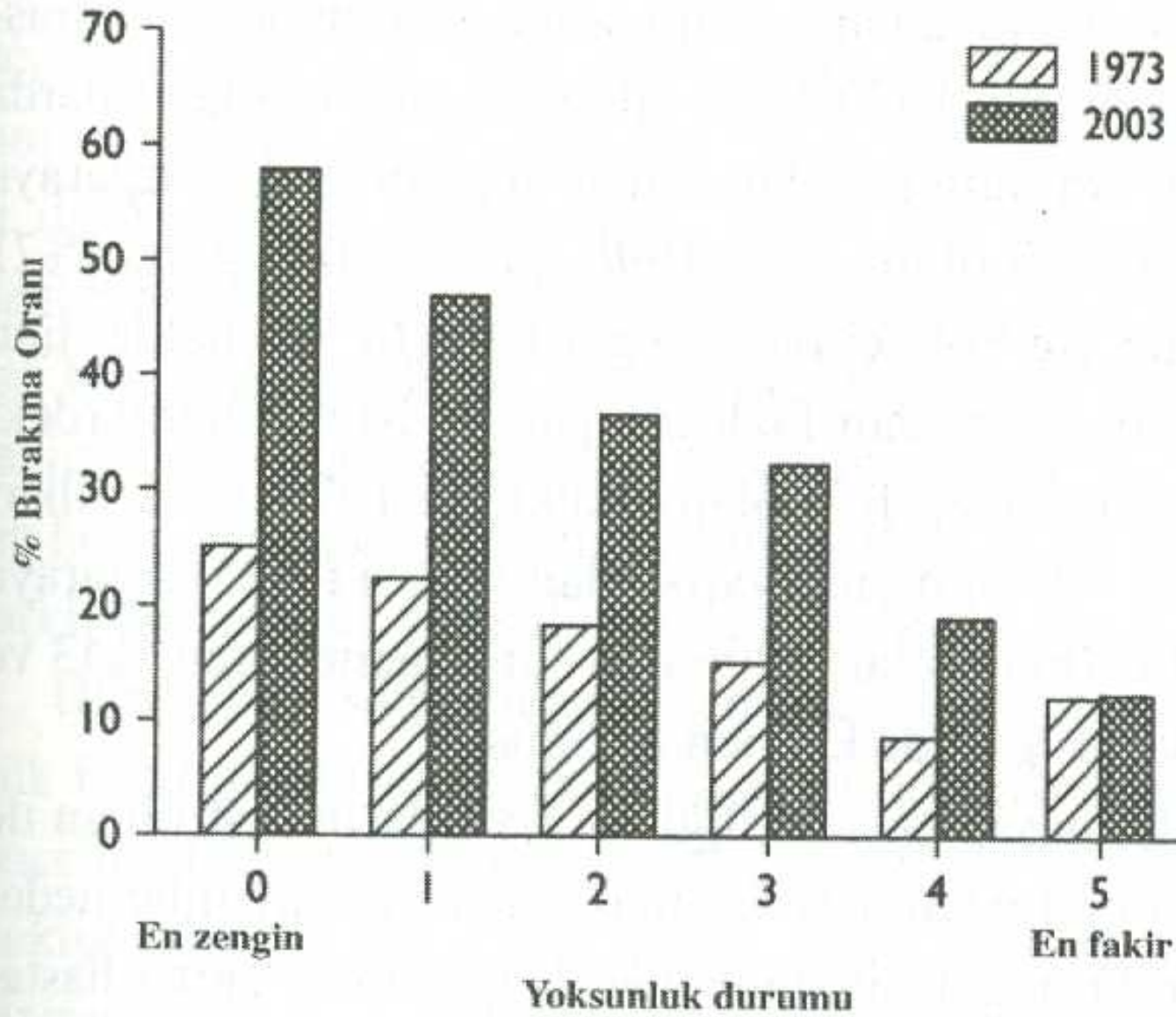
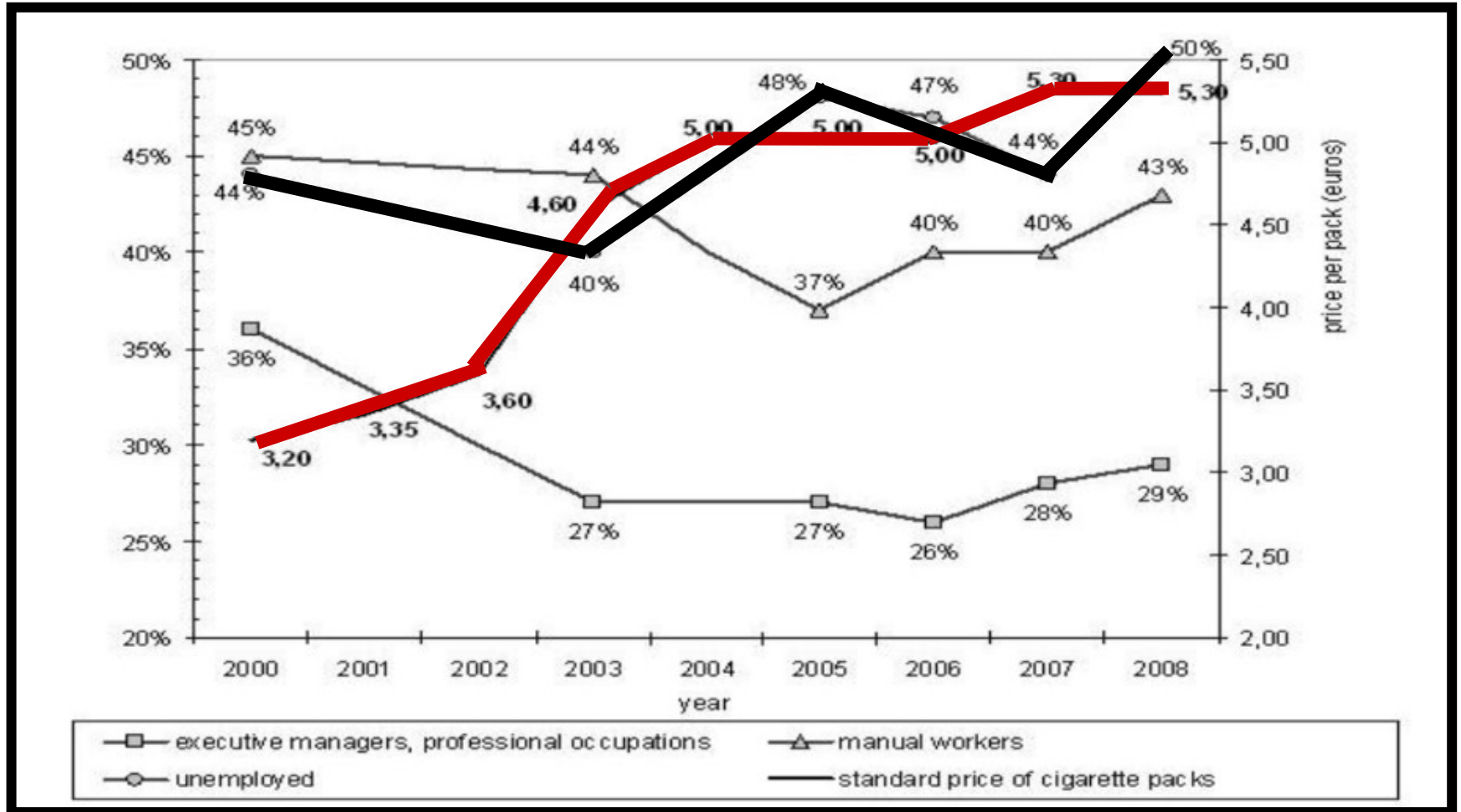

Figure 1. Moderating effects of immigrant status on the association between family SES and adolescent smoking. —◆— = CANADIAN (born in Canada to Canadian-born parents); —■— = BHERE (born in Canada to immigrant parents); —△— = BOUT (born outside of Canada).

SES

FİYAT ARTIŞI ÇÖZÜM DEĞİL

Peretti-Watel P, Int J Environ Res Public Health, 2009.

YOKSULLUK & ÇEVRESEL TÜTÜN DUMANI

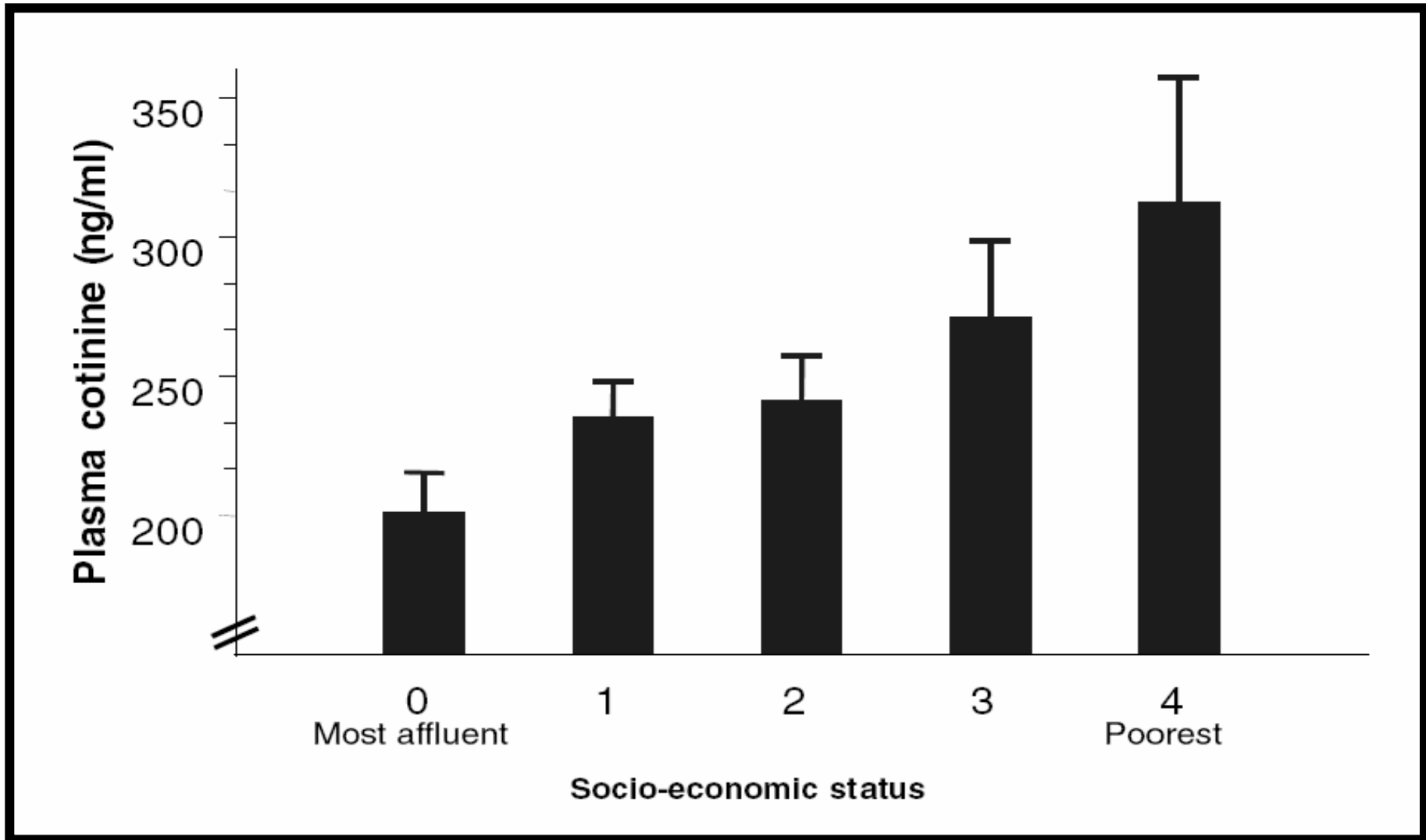
	At home (N = 11 858)				In cars (N=9518)				In hospitality venues (N = 11448)			
	Crude OR (95% CI)		Adjusted OR (95% CI)		Crude OR (95% CI)		Adjusted OR (95% CI)		Crude OR (95% CI)		Adjusted OR (95% CI)	
Family size												
1 child	1.00		1.00		1.00		1.00		1.00		1.00	
2 children	0.62	0.56–0.68	0.68	0.61–0.76	0.59	0.50–0.70	0.67	0.56–0.80	0.82	0.74–0.92	0.80	0.71–0.90
≥3 children	0.66	0.59–0.74	0.66	0.59–0.75	0.77	0.64–0.93	0.77	0.63–0.94	0.54	0.48–0.61	0.55	0.48–0.63
Single-parent family												
No	1.00		1.00		1.00		1.00		1.00		1.00	
Yes	2.01	1.78–2.26	1.38	1.20–1.57	2.62	2.20–3.11	1.96	1.62–2.39	1.16	1.01–1.33	1.38	1.18–1.61
Nationality of the child												
German or German and other	1.00		1.00		1.00		1.00		1.00		1.00	
Non-German	2.93	2.57–3.35	2.21	1.91–2.56	2.04	1.67–2.49	1.81	1.45–2.25	0.23	0.20–0.26	0.31	0.27–0.37
Parental education												
Very high	1.00		1.00		1.00		1.00		1.00		1.00	
High	2.69	2.33–3.10	2.52	2.18–2.93	2.91	2.16–3.93	2.46	1.81–3.34	0.80	0.70–0.91	0.86	0.75–1.00
Middle	2.30	2.04–2.58	2.37	2.09–2.68	3.16	2.45–4.08	2.72	2.09–3.54	1.06	0.95–1.17	1.04	0.92–1.16
Low	4.18	3.71–4.71	3.94	3.46–4.49	6.56	5.11–8.41	5.00	3.84–6.50	0.90	0.81–1.01	1.04	0.92–1.18
Parental employment status												
At least one parent employed	1.00		1.00		1.00		1.00		1.00		1.00	
Both parents only marginally employed or unemployed	2.99	2.59–3.45	1.88	1.60–2.21	2.94	2.41–3.58	1.68	1.35–2.10	0.44	0.38–0.52	0.55	0.46–0.65
Household equivalent income												
>median	1.00		1.00		1.00		1.00		1.00		1.00	
60% of median-median	1.87	1.67–2.11	1.29	1.13–1.46	2.22	1.80–2.74	1.35	1.08–1.69	0.68	0.61–0.77	0.71	0.62–0.81
<60% median (relative poverty)	3.16	2.69–3.73	1.45	1.21–1.74	3.51	2.70–4.55	1.47	1.10–1.96	0.35	0.30–0.42	0.48	0.39–0.57
Not indicated/refused	1.31	1.18–1.45	0.92	0.82–1.03	1.61	1.32–1.95	1.00	0.81–1.23	0.70	0.63–0.77	0.69	0.62–0.78
Study region												
Rural	1.00		1.00		1.00		1.00		1.00		1.00	
Urban	1.33	1.23–1.44	1.38	1.26–1.51	0.80	0.69–0.92	0.78	0.67–0.91	0.54	0.50–0.59	0.57	0.52–0.63

NEDEN YOKSULLAR?

- Tütünün zararları hakkında daha az farkındalık
- Tütün endüstrisinin politikaları karşısında korunmasızlık
- Duygudurum düzenleme ihtiyacı
- Stres yönetimi
- Maddi yoksunlukla başa çıkma
- Kötü giden hayatta tek “ödül”

BAĞIMLILIK?

COMPANY PROFILES

Company: **British American Tobacco (BAT)**

Headquarters: **London, United Kingdom**

2000 Tobacco Revenues: **\$18.8 billion**

2000 Tobacco Profits: **\$4.2 billion**

Chief Executive Officer: **Martin F. Broughton**

2000 Salary: **\$1.9 million** (plus \$458,000 in deferred bonus, 178,602 ordinary shares, and 890,896 share options)¹

BAT was created in 1902 by the merger of two rivals: Imperial Tobacco and American Tobacco. In 1999 the company acquired Rothmans, making it the second largest private tobacco company in the world. The company has 86 factories and 23 leaf processing plants in 64 countries, and uses more than 700 million kilos of tobacco leaf a year. In 2000, the company sold 507 billion cigarettes in 180 countries worldwide. Its top brands include Benson & Hedges, Kent, Kool, Lucky Strike, and Rothmans.

Company: **DIMON**

Headquarters: **Danville, Virginia, U.S.A.**

2000 Tobacco Sales: **\$1.5 billion**

2000 Tobacco Profits: **\$18 million**

Chief Executive Officer: **Brian J. Harker**

2000 Salary: **\$400,000**; \$526,711 in total compensation

DIMON was formed with the 1995 merger of DiBrell Brothers (founded in 1873) and Monk-Austin (founded in 1907), two of the U.S.'s leading leaf tobacco dealers. It is now the second largest leaf processor in the world.

Company: **Japan Tobacco**

Headquarters: **Tokyo, Japan**

2000 Tobacco Revenues: **\$40 billion**

2000 Tobacco Profits: **\$1.7 billion**

Chief Executive Officer: **Katsuhiko Honda**

Salary: **N/A**

Japan Tobacco was created in 1898, when the nation's Ministry of Finance formed a bureau to monopolize the production of the tobacco crop. The purpose of the monopoly was to fund military and industrial expansion. The Japanese Finance Ministry still owns two-thirds of the company, which has the exclusive right to produce tobacco in Japan. In 1999, the company acquired the international operations of R.J. Reynolds, making it the third largest tobacco company in the world. The company makes some of the world's leading cigarette brands, including Camel, Kool, and Mild Seven.

Company: **Philip Morris**

Headquarters: **New York City, New York, U.S.A.**

2000 Tobacco Revenues: **\$49 billion**

2000 Tobacco Profits: **\$10.6 billion**¹

Chief Executive Officer: **Geoffrey C. Bible**

Salary: **\$13.7 million**, plus stock option grants which were valued at \$32,120,927 in 2000

Philip Morris opened his London tobacco store in 1847 and by 1854 was making his own cigarettes. Today the company that bears his name is the biggest in the world and sells cigarettes in 180 countries, including seven of the top 20 brands outside the United States, such as Marlboro, the world's biggest-selling cigarette.

Company: **Standard Commercial**

Headquarters: **Wilson, North Carolina, U.S.A.**

2000 Tobacco Sales: **\$887 million**

2000 Tobacco Profits: **\$20.3 million**

Chief Executive Officer: **Robert E. Harrison**

Salary: **\$713,054**

Founded in 1910, this tobacco merchant is now the world's third-largest processor of leaf tobacco.

Company: **Universal Corporation**

Headquarters: **Richmond, Virginia, U.S.A.**

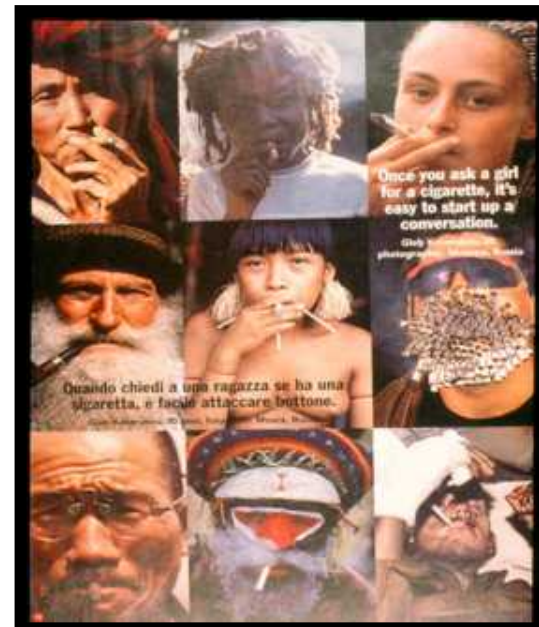
2000 Tobacco Sales: **\$2.4 billion**

2000 Tobacco Profits: **\$223.5 million**

Chief Executive Officer: **Henry H. Harrell**

2000 Salary: **\$1.5 million**; \$6,449,753 in total compensation¹

Jaqueslin Taylor founded Universal Leaf Tobacco Company in 1913 by merging six rival tobacco dealers. Today it is the world's largest independent tobacco leaf merchant, with operations in dozens of countries.

¹ Except where noted, all data have been sourced from company 2000 annual reports, company websites, and 10-K and Schedule 14A filings with the United States Securities & Exchange Commission.

Campaign for
Tobacco Free Kids, 2001.

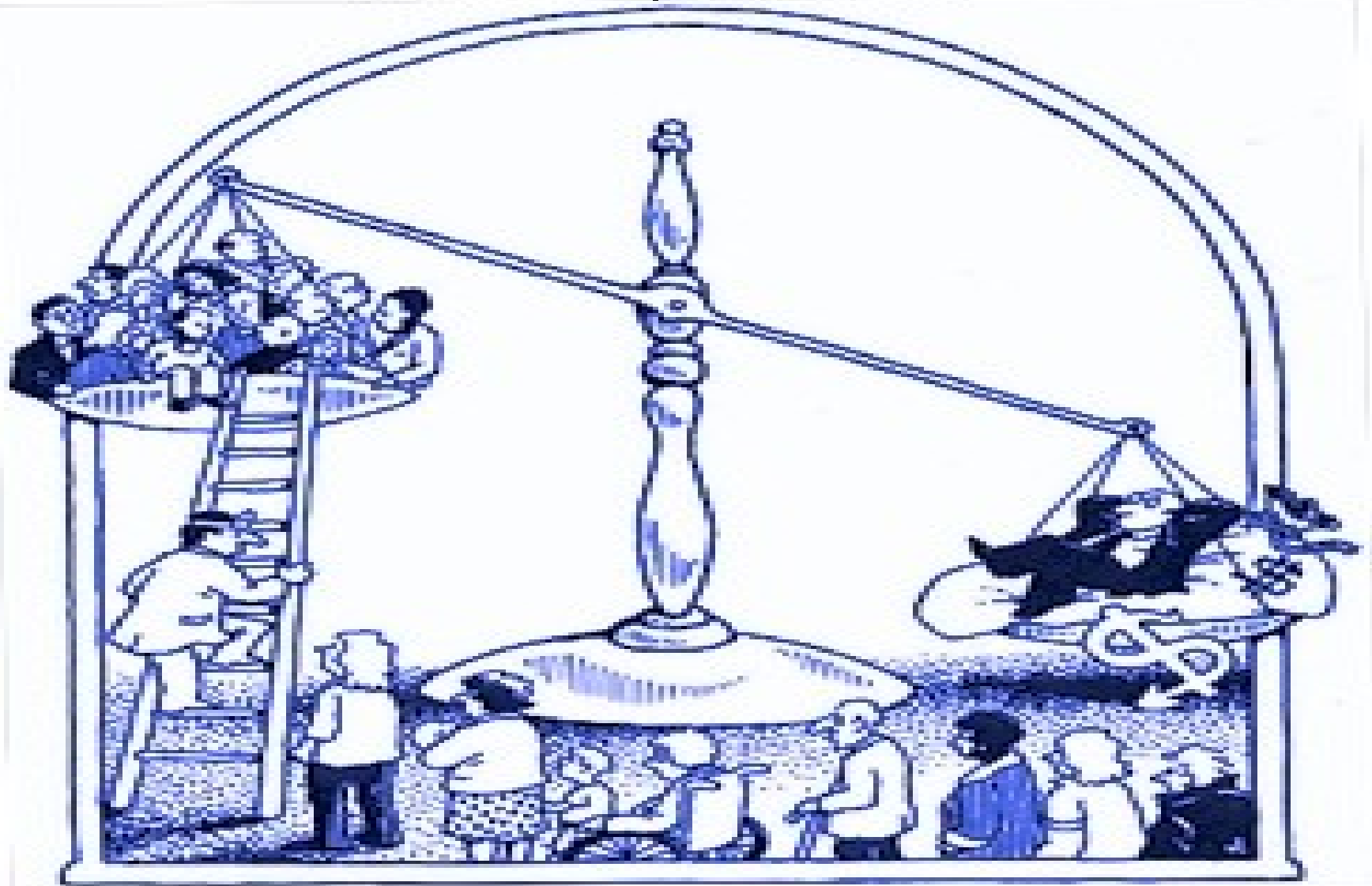
KAZANAN SERMAYE!

	Sales (millions US\$)*	Profits (millions US\$)*	Average profit growth in last 3 years
British American Tobacco PLC (BAT)	19 272	2 095	28.16%
Japan Tobacco International (JTI)	42 380	710	24.96%
Altria (Phillip Morris)	62 182	11 102	13.72%
Imperial Tobacco Group	11 412	424	13.15%
Altadis	3 957	541	47.26%

World Health Organization, Tobacco & Poverty: A Vicious Cycle, 2004.
<http://www.who.int/tobacco/resources/publications/wntd/2004/en/index.html>

Cartoon by John Jonik

Help Balance the Scales of Health Care Justice

ÖZET

- Yoksulluk gelir düzeyine indirgenemeyecek bir dışlanma halidir.
- Sermayenin kâr maksimizasyonu uyarınca hayatı şekillendirmesi yoksulluğun temel nedenidir.
- Ulusötesi tütün şirketleri yoksulluğu üreten yapılardır.
- Yoksullukla mücadele sorunu var eden yapısal nedene yönelik olmalıdır.